

Viranomaislautakunta

Aika 18.08.2026 klo 17:00 - 18:46

Paikka Teknisten palvelujen neuvotteluhuone, Oppipojantie 4

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 42	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 43	Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
§ 44	Viranomaislautakunnan alaisten tulosalueiden talousarvion 2026 seuranta tammi-kesäkuu	5
§ 45	Viranomaislautakunnan vastaus tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2025 esitettyihin kysymyksiin	8
§ 46	Tietoon saatettavat asiat ja viranhaltijapäätökset / viranomaislautakunta	11
§ 47	Ajankohtaiset ja muut esille tulevat asiat	13
§ 48	Lausunto Yara Suomi Oy:n kipsin läjityshankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta	14

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Rojo Petri	puheenjohtaja	
	Hartikainen Kari	varapuheenjohtaja	
	Mononen Satu	jäsen	
	Repo Kari	jäsen	
	Sillanpää Jani	jäsen	
	Turtiainen-Hietainen Jaana	jäsen	
	Vanhanen Kirsi	jäsen	
Poissa	Keinänen Jarkko		
	Airaksinen, Janne		
Muu	Hynynen Tuulikki	kunnanhallituksen edustaja	
	Ojala Kari	kunnanhallituksen puheenjohtaja	Saapui klo 17.08 §:n 44 käsittelyn aikana.
	Kuopusjärvi Reino	vanhus- ja vammaisneuvoston edustaja	
	Nousiainen, Matti	esittelijä, pöytäkirjanpitäjä	
	Nuutinen, Kari	esittelijä, pöytäkirjanpitäjä	Poistui klo 18.05 §:n 47 käsittelyn jälkeen.

Allekirjoitukset

	Petri Rojo puheenjohtaja	Kari Nuutinen pöytäkirjanpitäjä §:t 42-47	Matti Nousiainen pöytäkirjanpitäjä §:t 42-48
Käsiteltyt asiat	42 - 48		
Pöytäkirjan tarkastus	Siilinjärvi 18.8.2026		
	Jani Sillanpää pöytäkirjantarkastaja	Kari Repo pöytäkirjantarkastaja	
	Pöytäkirjan allekirjoittaminen, varmentaminen ja tarkastus on suoritettu sähköisesti.		

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja on viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon (www.siilinjärvi.fi) 19.08.2026 .

Viranomaislautakunta

§ 42

18.08.2026

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Viranomaislautakunta 18.08.2026 § 42

Siilinjärven kunnan hallintosääntö määrää niistä ehdoista, joiden vallitessa kunnan toimielimen kokous on laillinen ja päätösvaltainen:

Kokouskutsu ja esityslista on toimitettava toimielimen jäsenille ja muille läsnäoloon oikeutetuille vähintään viisi kalenteripäivää ennen kokousta (130 §).

Kokouksen esityslista on julkaistava kunnan verkkosivuilla ennen kokousta (131 §).

Lisäksi kuntalain (410/2015) 103 § määrää, että muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun sen kokouksessa on enemmän kuin puolet jäsenistä läsnä.

Toimielimen puheenjohtaja suorittaa nimenhuudon kokouksessa läsnä olevista henkilöistä ja toteaa sen jälkeen, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen (hallintosääntö 137 §).

Päätösehdotus

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Viranomaislautakunta

§ 43

18.08.2026

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Viranomaislautakunta 18.08.2026 § 43

Siilinjärven kunnan hallintosäännön 149 § määrää toimielinten pöytäkirjojen tarkastamisesta. Pykälän mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Käytäntönä on valita kokouksen pöytäkirjalle kaksi tarkastajaa toimielimen läsnä olevista jäsenistä sen jälkeen, kun kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus on todettu.

Päätösehdotus

Valitaan kokouksen pöytäkirjalle kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Jani Sillanpää ja Kari Repo.

Viranomaislautakunnan alaisten tulosalueiden talousarvion 2026 seuranta tammi-kesäkuu

Viranomaislautakunta 18.08.2026 § 44

196/02.02.02/2026

Valmistelijat

rakennusvalvontapäällikkö Kari Nuutinen, puh. 0447401431 ja ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen puh. 0447401422

Viranomaislautakunta teki 14.10.2025 (§ 58) rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojelu-tulosalueiden vuotta 2026 koskevan talousarvioesityksen. Kunnanvaltuusto hyväksyi talousarvion 15.12.2024 (§ 94).

Kunnanhallitus hyväksyi 12.1.2026 (§ 4) talousarvion täytäntöönpano-ohjeet. Talousarviokirjassa on määritelty täytäntöönpanossa huomioitavat sitovuustasot. Viranomaislautakunta on määritellyt myös omat sitovat tavoitteensa, jotka ovat valtuustoon nähden informatiivisia. Kuntastrategiasta ja sitovuustasojen toiminta-ajatuksesta johdetut toiminnalliset tavoitteet ovat tiukasti sidoksissa määrärahoihin ja mm. perustelevat määrärahojen tasoa ja käyttöä. Tavoitteita toteuttavat toimenpiteet ovat määrärahojen ohella sitovia ja niiden toteutumista seurataan vuositasolla sekä lautakunta- että valtuustotasolla.

Viranomaislautakunta hyväksyi lautakunnan alaisten tulosalueiden käyttösuunnitelmat 24.2.2026 (§ 4).

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi: neutraali

Päätösehdotus

Viranomaislautakunta hyväksyy osaltaan alaistensa tulosalueiden tammi-kesäkuun 2026 toteumatiedot, jotka ovat toimintatuottojen ja -kulujen osalta alla esitetyissä taulukoissa. Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen on esitetty liitteissä.

Rakennusvalvonta-tulosalue

	Talousarvio 2026	Toteutunut 1-6 kk	Toteuma (%)
Myyntituotot (ulk.)	5 500	915	16,6
Maksutuotot	260 000	199 448	76,7
Toimintatuotot yhteensä	265 500	200 363	75,5
Valmistus omaan käyttöön	1 000	6 878	687,8
Henkilöstökulut	-294 148	-132 500	45,0
Palvelujen ostot	-35 000	-36 519	104,3
Aineet, tavarat ja tarvikkeet	-1 250	-33	2,7
Muut toimintakulut	- 12 000	-4 618	38,5
Toimintakulut yhteensä	-342 398	-173 670	50,7
Toimintakate	-75 898	33 571	-44,2
Myyntituotot (sis.)		700	
Sisäiset tuotot		700	
Palvelujen ostot (sis.)	-26 074	-13 037	50,0
Muut toimintakulut (sis)	-30 284	-12 897	42,6

Sisäiset kulut	-56 358	-25 934	46,0
Kaikki yhteensä	-132 256	8 336	-6,3

Ympäristönsuojelu-tulosalue

	Talousarvio 2026	Toteutunut 1-6 kk	Toteuma (%)
Maksutuotot	62 000	2 903	4,7
Toimintatuotot yhteensä	62 000	2 903	4,7
Henkilöstökulut	-271 454	-132 332	48,7
Palveluiden ostot	-38 000	-9 531	25,1
Aineet, tavarat ja tarvikkeet	-1 650	-833	50,5
Muut toimintakulut	-14 850	-11 148	75,1
Toimintakulut yhteensä	-325 954	-153 843	47,2
Toimintakate	-263 954	-150 941	57,2
Palvelujen ostot (sis.)	-25 609	-12 804	50,0
Muut toimintakulut (sis.)	-24 626	-10 488	42,6
Sisäiset kulut	-50 235	-23 292	46,4
Kaikki yhteensä	-314 189	-174 233	55,5

Viranomaislautakunta

	Talousarvio 2026	Toteutunut 1-6 kk	Toteuma (%)
Myyntituotot	5 500	915	16,6
Maksutuotot	322 000	202 350	62,8
Toimintatuotot yhteensä	327 500	203 266	62,1
Valmistus omaan käyttöön	1 000	6 878	687,8
Henkilöstökulut	-565 602	-264 832	46,8
Palveluiden ostot	-73 000	-46 050	63,1
Aineet, tavarat ja tarvikkeet	-2 900	-866	29,9
Muut toimintakulut	-26 850	-15 766	58,7
Toimintakulut yhteensä	-668 352	-327 514	49,0
Toimintakate	-339 852	-117 370	34,5
Myyntituotot (sis.)		700	
Sisäiset tuotot		700	
Palvelujen ostot (sis.)	-51 682	-25 841	50,0
Muut toimintakulut (sis.)	-54 910	-23 385	42,6
Sisäiset kulut	-106 592	-49 227	46,2
Kaikki yhteensä	-446 444	-165 897	37,2

Päätös

Hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Kari Ojala saapui kokoukseen klo 17.08 tämän §:n käsittelyn aikana.

Liitteet

- 1 Rakennusvalvonta-tulosalueen talousarvion 2026 seuranta tammi-kesäkuu

Viranomaislautakunta

§ 44

18.08.2026

- 2 Ympäristönsuojelu-tulosalueen talousarvion 2026 seuranta tammi-kesäkuu
- 3 Rakennusvalvonta ja Ympäristönsuojelu -sitovuustason talousarvion 2026 seuranta tammi-kesäkuu

Viranomaislautakunta

§ 45

18.08.2026

Viranomaislautakunnan vastaus tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2025 esitettyihin kysymyksiin

Viranomaislautakunta 18.08.2026 § 45
55/00.01.03/2026

Valmistelija

rakennusvalvontapäällikkö Kari Nuutinen, puh. 044 740 1431 ja
ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen, puh. 044 740 1422

Valtuusto on hyväksynyt vuoden 2025 arviointikertomuksen kokouksessaan 15.6.2026 § 17. Lautakuntien tulee käsitellä arviointikertomuksessa esitetyt havainnot, kysymykset ja suositukset sekä antaa niistä vastauksensa kunnanhallitukselle 25.9.2026 mennessä. Kunnanhallituksen käsittelyn jälkeen vastaukset tulee toimittaa tiedoksi valtuustolle ja tarkastuslautakunnalle.

Arviointikertomuksessa on esitetty rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojelu-tulosalueiden palveluihin kohdistuvia kysymyksiä. Päätösehdotuksessa arviointikertomuksessa olevat kysymykset on esitetty paksunnetulla fontilla.

Päätöksen vaikutusten ennakkoarviointi: Kysymyksessä on tapahtuneen toiminnan arviointi, joten ei ole tarpeen tehdä vaikutusten ennakkoarviointia.

Päätösehdotus

Viranomaislautakunta esittää kunnanhallitukselle, että tarkastuslautakunnalle ja valtuustolle annetaan seuraavat vastaukset arviointikertomuksen kysymyksiin:

Tavoitetta 1.2. Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä koskien, toimivatko jo olemassa olevat sähköiset palvelujärjestelmät kokonaisuudessaan? Esim. ovatko rakennuslupa-asiakirjat nähtävillä verkossa?

Rakennusvalvonnan sähköinen asiointipalvelu toimii kokonaisuudessaan. Lupahakemus voidaan jättää sähköisesti ajasta ja paikasta riippumatta. Hakemus käsitellään asiointipalvelun sähköisellä alustalla ja kaikki kommunikaatio asiakkaan kanssa on mahdollista käydä asiointipalvelussa. Luvanhakijat näkevät omat lupa-asiakirjat sähköisessä asiointipalvelussa. Päätökset liitteineen arkistoidaan sähköisesti Dynasty-asiakirjahallintaan.

Ympäristönsuojelussa sähköinen asiointipalvelu toimii periaatteessa kokonaisuudessaan. Kaikki lupa- ja ilmoitusasiat voidaan laittaa vireille sähköisen asiointipalvelun kautta. Tavanomaisimmat asioinnit on nimetty asiointipalvelussa. Muutkin harvemmin vireille tulevat asioinnit (mm. vesilain mukaiset ojitusasiat sekä maasto- ja vesiliikennelain mukaiset lupa-asiat) voidaan laittaa vireille sähköisen asioinnin kautta, mutta niille ei ole nimettyjä asiointeja, vaan ovat luokassa ”Ympäristönsuojelun muu lupa”.

Kaikki kuulutettavat lupahakemusasiakirjat ja päätökset ovat nähtävillä verkossa nähtävilläpitoajan.

Tavoitteena 1.2. Sähköisten palveluiden lisääminen on ollut rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYTJ) käyttöönotto. Miksi käyttöönotto on siirtynyt?

Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä (431/2023) tuli voimaan 1.1.2024. Tähän liittyvä RYHTI-hanke on ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen (Syke) johtama digitaalinen uudistushanke, jonka tarkoituksena on kerätä koko maan kaavoitus- ja rakennuslupatiedot yhteen valtakunnalliseen järjestelmään. Hankkeessa on opastettu kuntia ja tehty kuntakohtaisia toimenpidesuunnitelmia lain veloitteen täyttämiseksi. Siirtymäaikaa järjestelmän käyttöönottoon on 1.1.2029 saakka. Rakennusvalvontasovelluksen ja sähköisen lupa-asiointipalvelun toimittaja Trimble on myös mukana tietojärjestelmien kumppanuustestauksessa, jossa tietojen siirtämistä yhteiseen tietojärjestelmään on testattu toimintavuoden aikana. Rakennusvalvonnalla ei ole mahdollisuutta siirtää RYTJ:n käyttöön ennen kuin rakennusvalvontaohjelmisto on päivitetty tähän käyttöön soveltuvaksi. Ohjelmistopäivityksestä aiheutuva kustannusta esitetään vuoden 2027 talousarvioon. Kustannuksiin haetaan myös valtion avustusta. Tavoitteena nyt on, RYTJ on käyttöön otettu viimeistään vuoden 2028 aikana.

Tavoitetta 3.1. koskien, millä toimenpiteillä päästään vuoden 2025 ilmastobudjetin tavoitteiden toteutumiseen?

Ilmastobudjetissa 2025 on esitetty ilmastopäästöjen vähentämistavoitteet ja kunnan omat toimenpiteet vuoden 2021 ilmasto-ohjelmassa hyväksyttyyn tavoitteeseen perustuen. Tavoitteena on ollut, että ilmastotyö juurtuu osaksi kunnan perustoimintaa ja vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä noin 60 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2035 mennessä. Ilmastobudjetissa on laskettu kullekin vuodelle päästöbudjetti lineaarisen päästöjen vähentämisen mukaisesti. Kunnan toimenpiteet on esitetty vuoden 2021 ilmasto-ohjelmassa ja vuonna 2020 hyväksytyssä resurssiviisausohjelmassa. Tärkeimpiä kunnan toimenpiteitä ovat olleet muun muassa fossiilisen energian käytön huomattava vähentäminen lämmityksessä ja liikennevälineissä, oma aurinkosähköenergian tuotanto, joukkoliikenteen edistäminen, rakennusten energiatehokkuuden parantaminen sekä ruokahävikin vähentäminen kunnan järjestämässä joukkoruokailussa. Kunnan ilmastotyötä on tehty ns. SISU-hankkeessa vuosina 2023-2026.

Siilinjärvellä suurimmat ilmastopäästöt ovat tieliikenteestä, työkoneista ja maataloudesta, joihin kunnan toimenpiteillä voidaan vaikuttaa vain välillisesti. Vuoden 2024 ilmastobudjettiin ei päästy, koska em. sektorien joillakin osa-alueilla tapahtui päästöjen nousua. Ilmastopäästöjä seurataan SYKEN laskentaan perustuen (<https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>). Vuoden 2025 ilmastobudjettiin emme enää voi vaikuttaa.

Jatkossa ilmastotavoitteisiin pääsemistä toteutetaan kunnanvaltuuston 15.6.2026 hyväksymän päivitetyn ilmasto- ja resurssiviisausohjelman toimenpiteiden avulla. Ohjelmassa on hiukan kiristetty kunnan ilmastotavoitteita. Ohjelmassa on esitetty tavoitteita ja tarvittavia toimenpiteitä suuremmalla tarkkuudella kuin edellisissä ohjelmissa. Lisäksi toimenpiteissä on mm. yritys yhteistyön lisäämistä ilmasto- ja resurssiviisauksissa (ilmastokumppanuusmalli & sidosryhmien

Viranomaislautakunta

§ 45

18.08.2026

ilmastoverkosto), joiden avulla voidaan välillisesti vaikuttaa päästöihin. Työn tulokset näkyvät toki vasta viiveellä. Vuoden 2027 ilmastobudjetti laaditaan näiden tavoitteiden mukaisesti. Kunta on mukana alueellisessa ilmastohankkeessa (Systemaattisen ilmastotyön ja sopeutumisen vahvistaminen kunnissa (SISUKAS) -hanke) vuosina 2026-2028.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tietoon saatettavat asiat ja viranhaltijapäätökset / viranomaislautakunta

Viranomaislautakunta 18.08.2026 § 46

Valmistelija

Rakennusvalvontapäällikkö Kari Nuutinen, puh. 044 740 1431 ja
ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen, puh. 044 740 1422

Rakennusvalvontapäällikkö esittää, että viranomaislautakunta merkitsee tietoonsa saatetuksi seuraavat asiakirjat:

Viranhaltijan lupapäätökset 4.8.2026.

Ympäristönsuojelupäällikkö esittää, että viranomaislautakunta merkitsee tietoonsa saatetuksi seuraavat asiakirjat ja viranhaltijapäätökset:

Työ- ja elinkeinoministeriö:

- Yhteysviranomaisen 15.7.2026 lausunto (VN/10941/2026) Kuopion Energia Oy:n kaukolämpöä tuottavan pienydinvoimalahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, 21.7.2026

Lupa- ja valvontavirasto:

- Lausunto (LVV-U/105429/2026) Maalämpökaivon rakentaminen Harjamäki-Kasurila -pohjavesialueelle, 30.7.2026

Vesi-Eko Oy Water-Eco Ltd:

- Ahmo-lammen alusvesi-ilmastuksen vuosiraportti 2025, 10.7.2026

Kuopion kaupungin alueelliset ympäristönsuojelupalvelut:

- Kuopion ja Siilinjärven ilmanlaaturaportti toukokuulta 2026, 23.6.2026
- Kuopion ja Siilinjärven ilmanlaaturaportti kesäkuulta 2026, 14.7.2026

Ympäristönsuojelutarkastaja I, Ympäristönsuojelutarkastaja II ja ma. ympäristönsuojelutarkastaja:

- Tarkastuspöytäkirja Maansiirto E. Huttunen Oy:n Pinoharjun kierrätyskeskuksen murskaustoiminnan 17.7.2026 aloitustarkastuksesta, 23.7.2026

Ympäristönsuojelutarkastaja II:

- Kannanotto Lupa- ja valvontaviraston esityksestä (LVV-U/54833/2026) Hakkaralan ja Koivuniemen pohjavedenottamoiden tarkkailusuunnitelmaksi, 20.7.2026

Ympäristönsuojelutarkastaja II, ma. ympäristönsuojelutarkastaja ja ympäristönsuojelun harjoittelija:

- Tarkastuspöytäkirja Eljas Ylösen eläinsuojan 17.6.2026 määräaikaistarkastuksesta, 1.7.2026

Ympäristönsuojelutarkastaja II ja ma. ympäristönsuojelutarkastaja

- Tarkastuspöytäkirja Kuopion Rakenneasennus Oy:n Takojantie 9:n (Toivala) meluilmoitusta koskevan murskaustoiminnan 1.7.2026 aloitustarkastuksesta 2.7.2026
- Tarkastuspöytäkirja yhteydenottoon perustuvasta ja siivouskehotuksen valvomiseksi tehdystä 15.7.2026 tarkastuksesta, koskien

Viranomaislautakunta

§ 46

18.08.2026

roskaantumista ja varastointia Kolmisopen kylässä sijaitsevalla kiinteistöllä, 29.7.2026

Ympäristönsuojelutarkastaja II, ma. ympäristönsuojelutarkastaja ja kunnossapitopäällikkö:

- Tarkastuspöytäkirja Säyneenjoen maankaatopaikan 16.7.2026 määräaikaistarkastuksesta, 23.7.2026

Vs. ympäristönsuojelutarkastaja II, rakennuslupainsinööri ja ympäristönsuojelun harjoittelija:

- Tarkastuspöytäkirjat (13 kpl) yritysten kiinteistöjen piha-alueiden ja varastoinnin järjestelyiden 26.5.2026 tarkastuksista, 29.5.2026

Viranhaltijat ovat tehneet 11.6. – 8.7.2026 viranomaislautakunnan 26.4.2022 tekemään päätökseen (§ 18) perustuen seuraavat päätökset:

- Päätös Kuopion Rakenneasennus Oy:n meluilmoituksesta, louheen murskaus ja rikotus, Takojantie 9, Toivala, 29.6.2026 § 21

ja 9.7.-12.8.2026 välisenä aikana viranomaislautakunnan 16.6.2026 tekemään päätökseen (§ 41) perustuen seuraavat päätökset:

- Päätös Purkupiha Oy:n meluilmoituksesta, Savon ammattiopiston asuntolarakennusten purkutyö, Haapamäentie 1, Toivala, 9.7.2026 § 22
- Päätös Rakennustoimisto Eero Reijonen Oy:n meluilmoituksesta, rakentamiseen liittyvä kallion louhintä, Laitilantie 1, Siilinjärvi, 22.7.2026 § 23
- Päätös LiveBisnes Oy:n meluilmoituksesta, ManttuFest Mantun pesäpallostadionilla, Mantunkuja 2, Siilinjärvi, 27.7.2026 § 24

Rakennusvalvontapäällikön ja ympäristönsuojelupäällikön päätösehdotus

Viranomaislautakunta merkitsee tietoonsa saatetuksi esitetyt asiakirjat ja päättää, etteivät ne anna lautakunnan osalta aiheutta enempään toimenpiteisiin.

Päätös

Hyväksyttiin.

Viranomaislautakunta

§ 47

18.08.2026

Ajankohtaiset ja muut esille tulevat asiat

Viranomaislautakunta 18.08.2026 § 47

Valmistelija

Rakennusvalvontapäällikkö Kari Nuutinen, puh. 044 740 1431 ja
ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen, puh. 044 740 1422

Toimielin keskustelee ajankohtaisista tai muuten esille tulleista asioista.

Päätösehdotus

Toimielin merkitsee käydyn keskustelun tiedoksi saatetuksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Kari Nuutinen poistui kokouksesta tämän §:n käsittelyn jälkeen klo 18.05.

Lausunto Yara Suomi Oy:n kipsin läjityshankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Viranomaislautakunta 18.08.2026 § 48
364/11.01.00/2026

Valmistelija

ympäristönsuojelutarkastaja Virve Suoaro, puh 044 740 1442 ja ympäristönsuojelupäällikkö
Matti Nousiainen, puh. 044 740 1422

Yara Suomi Oy on toimittanut yhteysviranomaisena toimivalle Lupa- ja valvontavirastolle YVA-lain (252/2017) mukaisen ympäristövaikutusten arviointiohjelman (YVA-ohjelman), joka koskee uusia kipsin vaihtoehtoisia läjitysalueita. Lupa- ja valvontavirasto pyytää kunnan ympäristönsuojelu- viranomaiselta lausuntoa ohjelmasta ((Dnro LVV-U/79012/2026).

Hanke ja arvioitavat vaihtoehdot

Yara Suomi Oy:n Siilinjärven toimipaikka (myöh. Yara) sijaitsee noin kolme kilometriä Siilinjärven keskustan koillispuolella. Hankealue sijoittuu toimipaikan etelä-osaan kemiantehtaiden ympäristöön.

Hankealue kattaa suunniteltujen uusien vaihtoehtoisten kipsin läjitysalueiden lisäksi tehtaiden alueen sekä nykyisen kipsin läjitysalueen. Hankealueen pinta-ala on noin 492 ha. Kipsin vaihtoehtoiset uudet läjitysalueet sijoittuvat nykyisen pasutealueen ja Laukansalon alueille. Lisäksi tarkastellaan nykyisen kipsin läjitysalueen korottamista. Suunnitellut toiminnot, mukaan lukien tarvittavat vesien johtamisjärjestelmät, hihnakuuljetin sekä tiestö ja muu infra, sijoittuvat pääosin Yaran omistamille kiinteistöille.

YVA-menettelyssä arvioitavat vaihtoehdot ovat:

VE0: Uusia kipsin läjitysalueita ei toteuteta, vaan toimintaa jatketaan nykyisten ympäristölupien puitteissa, ja kipsiä läjitetään nykyiselle alueelle lounaislaajennus mukaan lukien. Tämänhetkisen arvion mukaan kipsin läjitys alueelle on mahdollista nykyisillä ja käsittelyssä olevilla ympäristöluvilla noin vuoteen 2035 asti. Läjitysalueen kokonaispinta-ala on noin 107 ha, enimmäiskorkeus +190 m ja läjitystilavuus noin 52 milj. m³.

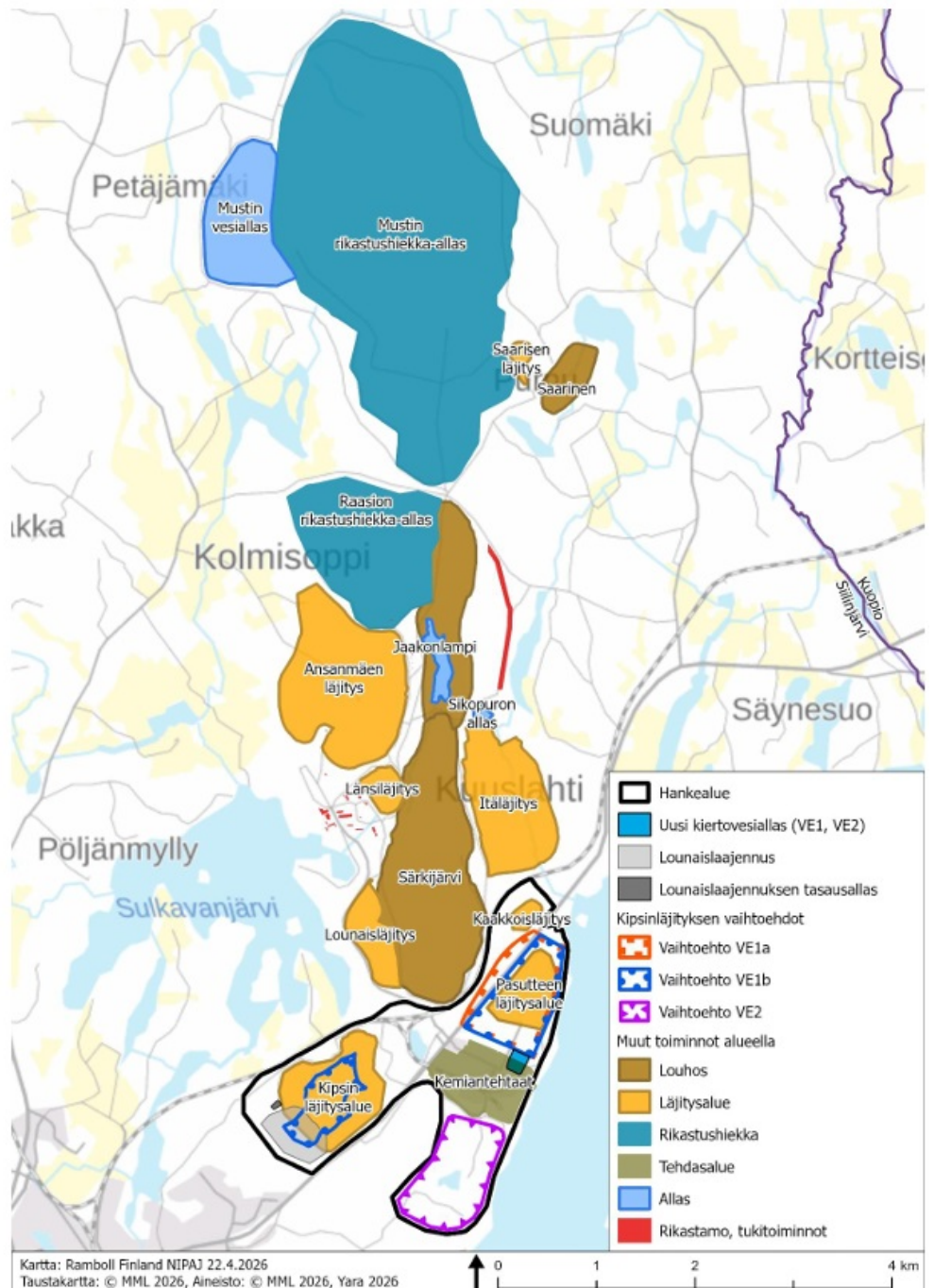
VE1a: Kipsiä läjitetään nykyiselle pasutealueelle ja sen läheisyyteen. Suunniteltu kipsin läjitysalue on laajempi kuin nykyinen pasutteen läjitysalue, ja sijoittuu osittain myös rakentamattomaan maastoon pasutteen läjitysalueen ja kemiantehtaiden väliselle alueelle, pasutealueen altaiden alueelle sekä pasutealueen ja kantatien 75 väliselle alueelle ja sen nykyisen linjauksen pohjoispuolelle. Läjitysalueen kokonaispinta-ala on alustavan arvion mukaan noin 70 ha, enimmäiskorkeus +240 m ja läjitystilavuus noin 30 milj. m³. Vaihtoehdon VE1a mukaisen uuden läjitysalueen käyttöönotto mahdollistaa kipsin läjittämisen noin vuoteen 2060 asti. Uuden kipsin läjitysalueen yhteyteen rakennetaan uusi tasaus-/kiertovesiallas, jonka pinta-ala on noin 3,5 ha. Uusi kiertovesiallas sijoittuu tehtaiden läheisyyteen.

VE1b: Kipsiä läjitetään pasutealueelle ja sen lisäksi nykyistä kipsin läjitysalueutta korotetaan läjittämällä sen päälle. Suunniteltu kipsin läjitysalue on laajempi kuin nykyinen pasutteen läjitysalue, ja sijoittuu osittain myös rakentamattomaan maastoon pasutteen läjitysalueen ja kemiantehtaiden väliselle alueelle sekä pasutealueen altaiden alueelle. Pasutealueelle sijoittuvan kipsin läjityksen pinta-ala on noin 60 ha,

enimmäiskorkeus +230 m ja läjitystilavuus noin 20 milj. m³. Nykyisen kipsin läjityksen korotuksen alueen pinta-ala on noin 37 ha, läjitystilavuus noin 10 milj. m³ ja läjityksen enimmäiskorkeus korottamisen jälkeen +230 m. Vaihtoehdon VE1b mukaisen uuden läjitysalueen käyttöönotto ja nykyisen läjityksen korottaminen mahdollistaa kipsin läjittämisen noin vuoteen 2060 asti. Kipsin läjitysalueen yhteyteen rakennetaan uusi tasaus-/kiertovesiallas, jonka pinta-ala on noin 3,5 ha. Uusi kiertovesiallas sijoittuu tehtaiden läheisyyteen.

VE2: Uusi kipsin läjitysalue sijoittuu Laukansalon alueelle kemiantehtaiden välittömään läheisyyteen niiden eteläpuolelle. Alueella sijaitseva Laukanlampi jää läjitysalueen alle. Läjitysalueen kokonaispinta-ala on noin 70 ha, enimmäiskorkeus +220 m ja läjitystilavuus noin 30 Mm³. Vaihtoehdon VE2 mukaisen uuden läjitysalueen käyttöönotto mahdollistaa kipsin läjittämisen noin vuoteen 2060 asti. Uuden kipsin läjitysalueen yhteyteen rakennetaan uusi tasaus-/kiertovesiallas, jonka pinta-ala on noin 3,5 ha. Uusi kiertovesiallas sijoittuu tehtaiden läheisyyteen.

Yaran kaivos ja tehdastoimintojen sijoittelu on esitetty seuraavassa kuvassa:

Ympäristövaikutusten arviointi on edellytys sille, että hankkeelle voidaan myöntää ympäristölupa. YVA-ohjelma on ympäristövaikutusten arvioinnin työohjelma, jossa kuvataan hanke, sen vaihtoehdot sekä hankkeen vaikutusten arvioimiseksi tarvittavat selvitykset ja arviointimenettelyn järjestäminen. Vaikutusten arvioinnin tulokset kuvataan YVA-selostuksessa, joka tehdään YVA-menettelyn seuraavassa vaiheessa. YVA-menettely on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2027 aikana, jonka jälkeen valitulle vaihtoehdolle voidaan hakea tarvittavia lupia.

Ympäristönsuojelupäällikön päätösehdotus

Siilinjärven viranomaislautakunta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena antaa seuraavan lausunnon Yara Suomi Oy:n kipsin vaihtoehtoisia läjitysalueita koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta:

Arvioitavana olevan hankkeen lähtökohtana on kipsin läjitystilavuuden varmistaminen aina 2060-luvulle saakka. Nykyinen ympäristölupa ja luvitettavana oleva lounaislaajennus mahdollistavat kipsin läjityksen noin 2030-luvun puoleen väliin saakka. Läjitysalueita kartoittaessa on hyödynnetty kaivoksen laajennuksen YVA-menettelyn yhteydessä tehtyä kipsin erillisselvitystä sekä viimeisempien vuosien aikana saatuja lisätietoja kipsin painumisesta. Lisäksi on tarkasteltu suppeasti mahdollisuuksia kipsin läjittämiseen kauempana tehdasalueesta, mikä vaihtoehto on kuitenkin hylätty ennen varsinaista YVA-arviointia. *Viranomaislautakunta toteaa, että kaikki tarkasteluun otetut uudet kipsin läjityksen vaihtoehtoiset sijoituspaikat sijoittuvat vesistöjen äärelle ja varsin lähelle asutusta. Nykyinen kipsin läjitysalue on vanhimmilta osiltaan pohjaamatonta. Siten tarkasteltavat vaihtoehdot sisältävät riskejä suorista vesistö päästöistä, selkeitä maisemahaittoja ja mahdollisia haittoja melu- ja ilmapäästöistä sekä vaikutuksia elinoloihin ja viihtyvyyteen. Viranomaislautakunta on esittänyt jo lausunnossaan 14.9.2022 kaivoksen laajentamisen YVA-ohjelmasta, että kipsin tulevassa läjityksessä arviotaisiin myös vaihtoehto, jossa läjitysalue sijoittuisi selvästi kauemmaksi kirkonkylän taajaman asutuksesta ja tehdasalueen lähivesistöistä. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 11 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä. Lisäksi on otettava huomioon muun muassa muut mahdolliset sijoituspaikat alueella. Viranomaislautakunta katsoo, että arviointiselostuksessa on vähintäänkin tarkasteltava ja avattava huomattavasti esitettyä tarkemmin, miksi kauemmaksi sijoittuva kipsin läjityspaikka on hylätty ilman varsinaista ympäristövaikutusten arviointia.*

Arviointiohjelman mukaan hankkeen todennäköisesti merkittävimmät vaikutukset liittyvät elinoloihin ja viihtyvyyteen, maisemaan, pintavesiin ja luontovaikutuksiin. Vaikutukset, joiden merkittävydestä eri vielä ole varmuutta, liittyvät muun muassa meluun, ilmanlaatuun, terveyteen, maankäyttöön ja erilaisiin luontovaikutuksiin. *Lautakunta toteaa, että merkittävimmät vaikutukset on ohjelmassa pääosin tunnistettu.*

Vaikutusten arvioinnista:

Pohjavedet

Nykyisen pasutteen läjitysalueen osalta tulee arvioida myös pasutteen läjityksen aiheuttama nykyinen maaperän ja pohjaveden pilaantuminen ja miten se vaikuttaa alueen pohjaveden tilaan tulevaisuudessa, jos alueelle tulee kipsin läjitystä.

Pintavedet

Pintavesivaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää erityisesti huomiota tehtaiden allasvesikierron vesitaseen arvioimiseen ja vesistöön johdettavan yliteveden aiheuttamaan kuormitukseen. Vesikiertoon tuleva vesimäärä lisääntyy nykyisen kipsin läjitysalueen lounaislaajennuksen toteutuessa sekä uuden läjitysalueen toteutuessa. Suunnitellulla läjitysalueen tiiviillä pohjarakenteella pystytään rajoittamaan suorat päästöt maaperään ja sitä kautta vesistöihin nykyistä huomattavasti pienemmiksi, jolloin kipsin läjitystoiminnan tulevaisuuden vesipäästöt tulevat pääasiassa vesikierron kautta.

Arviointiohjelmassa puhutaan fosforihappotehtaan suljetusta vesikierrosta. Termi on ainakin osittain harhaanjohtava, koska allasvesikierron ja vesitaseen hallinta perustuu viime kädessä neutralointilaitoksen ja kemiallisen puhdistamon kautta Kuuslahteen johdettavaan vesimäärään. Neutralointilaitokselle on lisäksi johdettu vuodesta 2025 alkaen myös väkevämpiä allasvesiä. Myös ohjelmassa todetaan (luku 2.7.3), että ”Kipsin läjitysalueen ja tehdasalueen kuormitteiset vedet ohjataan kiertovesialtaiden kautta joko fosforihappotehtaan prosessiin tai neutralointilaitokselle”, joten suljetun vesikierron termiä ei tulisi käyttää.

Neutralointilaitoksen kautta johdettavan vesimäärän lisäys ja väkevyyden suureneminen on lisännyt erityisesti kemiallisen puhdistamon sulfaattikuormitusta ja myös fluoridin kuormitusta Kuuslahteen. Ohjelmassa todetaan, että kemiallisen puhdistamon päästöt on huomioitu kaivoksen laajentamisen YVA-hankkeen yhteydessä laaditussa Kuuslahden vesistömallinnuksessa nykytoiminnan mukaisella kuormituksella. Lautakunta kysyy, onko lisääntynyt sulfaattikuormitus huomioitu tuossa vesistömallinnuksessa?

Sulfaattikuormitus on huomattavaa myös kaivoksen vesikierrosta Sikopuron kautta Kuuslahteen. Pintavesivaikutusten arvioinnissa on tarkasteltava yhteisvaikutukset kaivoksen toiminnan kanssa kaikissa kuormitteisissa vesimuodostumissa. Selostuksessa tulee tarkastella myös vesistökuormituksen pitkäaikaisvaikutuksia. Tämä on tärkeää erityisesti Sulkavanjärven osalta, koska järveen tulee kuormitusta nykyisen kipsin läjitysalueen ja allasalueiden suotovesistä sekä rikastushiekka-alueiden ja sivukiven läjitysalueiden suotovesistä.

Luontovaikutukset

Hankealueella on useita huomionarvoisia kasvillisuus- ja luontotyyppikohteita nykyisen kipsin läjitysalueen lounaislaajennuksen alueella sekä Laukanlammen alueella. Toteutuessaan uusi läjitysalue hävittää tai pirstoo luontokohteen. Erityisesti VE2 johtaa Laukansalossa luonnonympäristöjen pysyvään hävittämiseen eikä vaikutuksia voida juurikaan lieventää teknisin keinoin. Tämän vuoksi vaikutusten arvioinnissa tulee arvioida ekologisen kompensaation mahdollisuudet ja toteuttamiskelpoisuus. Arvioinnissa tulee tarkastella mahdollisuutta ennallistaa ja suojella pysyvästi vastaavia luontotyyppisiä muualla (lähinnä Siilinjärven/Kuopion lehtokeskuksen alue). Mahdollinen ekologinen kompensaatio ei kuitenkaan voi pienentää arvioinnissa luontoon kohdistuvien vaikutusten suuruutta vaan olisi luonnon monimuotoisuutta lisäävä lieventämiskeino, jolla korvattaisiin luonnon monimuotoisuuden heikentäminen.

Maisema

Kaikkiin uusien läjitysalueiden vaihtoehtoihin liittyy huomattavat maisemavaikutukset. Arvioinnissa laaditaan valokuvasovitteita 5 havainnekuvapistestä. Havainnekuvapisteitä on 3 pistettä Kuuslahden alueella, 1 piste Ahmon asutusalueella ja 1 piste kirkonkylän keskustan alueella. Lautakunta esittää, että tarkasteluun lisätään havainnekuvapiste Sulkavanniityn/Simonsalon alueelta, koska sille alueelle kohdistuu selvästi myös muita asuinoloihin ja viihtyvyyteen liittyviä vaikutuksia nykyisen kipsin läjitysalueen korotusvaihtoehdossa. Maiseman ja muiden sosiaalisten

yhteisvaikutusten arvioimiseksi myös maiseman muuttumisen sosiaalisia vaikutuksia tulee lähimmällä asuinalueella tarkastella.

Melu ja ilmanlaatu

Meluvaikutuksia arvioidaan ohjelman mukaan asiantuntija-arviona tukeutuen aikaisempiin meluselvityksiin. YVA-menettelyssä ei ole tarkoitus laatia uutta melumallinnusta. Lautakunta katsoo, että melumallinnukset ovat uusissa tehdastoiminnoissa perustyökaluja, joita tarvitaan erityisesti elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa, vaikka lähtöoletus olisikin, että uudet toiminnot eivät aiheuttaisi meluraja-arvojen ylittymistä. Tällä perusteella kaivos- ja tehdastoimintojen melumallinnuksen päivittäminen uusien läjitysalueiden osalta on tarpeen. Melumallinnuksessa on huomioitava mahdollinen Laukansalon louhoslaajennus, koska sillä voi olla yhteisvaikutusta nykyisen läjityksen korottamisvaihtoehdon ja Laukansalon läjitysvaihtoehdon kanssa.

Myös ilmanlaatuvaikutusten arvioinnissa on ohjelman mukaan tarkoitus tukeutua aikaisempiin mallinnuksiin pöly- ja fluorivetyypäästöjen leviämisestä. Samoilla perusteluilla, kuin meluvaikutusten arvioinnin osalta, lautakunta esittää, että pölypäästöjen ja fluorivetyypäästöjen osalta aikaisemmat leviämismallinnukset päivitetään. Pölypäästöjen osalta ohjelmassa on tunnistettu episodimaiset kipsipölyn leviämistilanteet. Arviointiselostuksessa tulee tarkastella tarkemmin ja laajemmin näiden pölypäästöjen ehkäisemiseen ja lieventämiseen liittyviä teknisiä keinoja.

Ilmasto

Arviointiselostuksessa on hyvä kuvata Siilinjärven kunnan päivitetyn ilmasto- ja resurssiviisausohjelman <https://siilinjarvi.fi/asuminen-ja-ymparisto/ymparisto-ja-luonto/resurssiviisaus-ja-ilmasto-ohjelmat/siilinjarven-ilmasto-ohjelma/> (kunnanvaltuusto 15.6.2026 19 §) ilmastotavoitteet Pohjois-Savon maakunnallisen ilmastotiekartan lisäksi.

Elinolot ja viihtyvyys

Elinoloihin ja viihtyvyyteen liittyvä vaikutusten arviointi on vaihtoehtoisten läjitysalueiden lähiasukkaiden kannalta tärkeimpiä arvioitavia vaikutuksia. Arvioinnin tulee koota yhteen kaikkien asumiseen, virkistäytymiseen, viihtyvyyteen ja terveyteen liittyvien arvioitavien osa-alueiden (mm. luonto, maisema, melu, ilmanlaatu) vaikutukset. Arvioinnin tuloksena tulee määrittää asutuksen (myös yksittäiset asunnot ja asuntoryhmät, ei pelkästään asutusalueet) suuntaan tarvittavat suojavyöhykkeet. Yaran ympäristölupahakemuksessa nykyisen kipsin läjitysalueen lounaislaajennuksesta todetaan, että suunnittelun lähtökohtana on ollut, että kipsin läjitysalueen laajennuksen reunan ja Sulkavanniityn asuinalueen väliin jää suojavyöhyke, jonka leveys on vähintään 500 metriä. Lautakunta korosti hakemuksesta antamassaan lausunnossa, että läjitysalueen ja lähimmän asutuksen, koskien myös yksittäisiä asuntoja, väliin tulee jäädä vähintään 500 metriä leveä suojavyöhyke. Viranomaislautakunta huomauttaa, että vaihtoehtoisissa VE1a ja VE1b kipsin läjitysalueen pohjoispuolella lähimmät vapaa-ajan asunnot ovat noin 200 metrin ja vakituiset asunnot vajaan 300 metrin etäisyydellä. Vaihtoehtodossa VE2 lähimmät vapaa-ajan asunnot ovat Jynkänlahden rannassa noin 250–300 metrin etäisyydellä ja vakituiset asunnot noin 400 metrin etäisyydellä. Selostuksessa tulee tarkastella noiden asutusryhmien

Viranomaislautakunta

§ 48

18.08.2026

ja luonnollisesti myös Sulkavanniityn asutusalueen osalta vaikutuksia elinoloihin ja viihtyvyyteen erikseen.

Yhteisvaikutukset

Uusien kipsin läjitysalueiden lisäksi myös Yaran kaivosta ja siihen liittyviä jätealueita suunnitellaan laajennettavaksi. Erityisesti vesistövaikutuksiin sekä elinoloihin ja viihtyvyyteen liittyen suunnitellun kaivostoiminnan laajentamisen ja suunniteltujen uusien kipsin läjitysalueiden yhteisvaikutukset tulee tarkastella.

Päätös

Hyväksyttiin.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 42, § 43, § 44, § 45, § 46, § 47, § 48

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta